

Valsts sabiedrības ar ierobežotu atbildību "Latvijas Radio"

Valdes loceklei **Sigitai Roķei**

reģ. Nr. 40003080614

Doma laukumā 8, Rīgā, LV-1505

Latvijas Radio un Televīzijas interneta portāla „Lsm.lv”

Galvenajai redaktorei **Martai Ceravai**

Zaķusalas krastmala 33

Nacionālās elektronisko plašsaziņas līdzekļu padomei

Padomes priekšsēdētājai **Dacei Ķezberei**

Padomes priekšsēdētājas vietniekam **Ivaram Āboliņam**

Doma laukums 8A. Rīga LV-1939

Egila Helmaņa

Dzīvojoša: Krasta ielā 17, Ogrē, Ogres novads, LV-5001

IESNIEGUMS

par nepatiesu, godu un cieņu aizskarošu ziņu atsaukšanu un atvainošanos

2017.gada 28.aprīlī, pulksten 12.22 interneta portāla vietnē www.lsm.lv publicēts raksts **“Ogres mēra vietnieks un vietējie žurnālisti vienojas neaizskart domi”**. Tāda paša satura informācija pulksten 12:06 izskanēja tās pašas dienas Latvijas Radio 1 ziņu izlaidumā. Gan radio ziņu izlaidumā, gan interneta portālā publicētā informācija satur virkni nepatiesu ziņu, kā rezultātā sabiedrība tiek maldināta un tiek aizskartas manas pamattiesības. Šādu nepatiesu ziņu rezultātā rakstam internetā ir pievienoti arī godu un cieņu aizskaroši komentāri.

Norādu, ka rakstā un radio ziņu izlaidumā ir pausta šāda informācija, kas neatbilst patiesībai:

1. Raksta virsraksts **“Ogres mēra vietnieks un vietējie žurnālisti vienojas neaizskart domi”**
2. Tekstā un radio ziņu izlaidumā **“Tādēļ īpašā preses konferencē Ogres mēra vietnieks žurnālistus aicināja parakstīt vienošanos viņu neaizskart.”**
3. Tekstā un radio ziņu izlaidumā **“(.)tāda dokumenta parakstīšana ir centieni kontrolēt medijus.”**
4. Tekstā un radio ziņu izlaidumā **“(.)Tas ir ārkārtīgi spēcīgs signāls tam, ka tiek meklēti veidi, kā reģionos medijus pakļaut vēl vairāk”**

Daru zināmu, ka pretēji raksta virsrakstā un pārējā tekstā, kā arī radio ziņu izlaidumā par parakstītās vienošanās atspoguļoto, es kā Ogres novada pašvaldības domes priekšsēdētāja vietnieks tautsaimniecības, sporta un tūrisma jautājumos Egils Helmanis 2017.gada 25.aprīlī aicināju Ogres medijus parakstīt vienošanos par ētisko un tiesisko normu ievērošanu plašsaziņas līdzekļu darbā.

LR Satversmē 100.pantā un Eiropas Cilvēka tiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 10.pantā nostiprinātās tiesības uz vārda brīvību nav absolūtas. Šīs tiesības tiek aprobežotas likumā noteiktajos gadījumos, lai aizsargātu citu cilvēku tiesības. Eiropas Cilvēktiesību tiesa savā praksē secinājusi: „Konvencijas 10.pants negarantē pilnīgu un neierobežotu vārda brīvību [...] šo brīvību īstenošana ir saistīta ar pienākumiem un atbildību”. Šie pienākumi un atbildība kļūst īpaši nozīmīgi tad, ja [...] tiek aizskarta privātpersonu reputācija un citu personu tiesības (*Cilvēktiesību tiesas 20.05.1999 spriedums lietā Bladet Tromsø and Stensaas v. Norway, para. 65*).

Savukārt likuma "Par presi un citiem masu informācijas līdzekļiem" 25.panta 1.punktā noteikts, ka žurnālista pienākums ir sniegt patiesu informāciju, kas, ņemot vērā iesniegumā norādīto par nepatiesu ziņu publicēšanu, ir pārkāpts.

Likuma „Par presi un citiem masu informācijas līdzekļiem” 7.panta ceturtajā un piektajā daļā ir noteikts: „Aizliegta un saskaņā ar likumu tiek sodīta masu informācijas līdzekļu izmantošana, lai iejauktos personu personiskajā dzīvē.”, „Aizliegts publicēt informāciju, kura aizskar fizisko un juridisko personu godu un cieņu un ceļ tam neslavu.”.

Diemžēl ikdienu ir pierādījusi, ka ne visi mediji ievēro šo augstāk minētās likuma normas.

Tā, piemēram, 2015.gada 18.augustā, plkst. 11:02 interneta portālā www.daugavasbalss.lv tika publicēts raksts „**Populārā grupa „Bermudu divstūris” uzstājas vicemēra E. Helmaņa dārza ballītē**”, kurš satur virkni nepatiesu ziņu, kā rezultātā ne tikai tika publicēta nepatiesa informācija un maldināta sabiedrība, bet tika aizskarta mana ģimene. Tādējādi notika arī iejaukšanās manā un manas ģimenes personiskajā dzīvē.

2016.gada 27.janvārī es iesniedzu prasību tiesā pret atbildētāju SIA “Daugavas balss” par interneta portālā www.daugavasbalss.lv 2015.gada 18.augustā publicētajā rakstā „Populārā grupa „Bermudu divstūris” uzstājas vicemēra E.Helmaņa dārza ballītē” publicēto (izplatīto) ziņu atzīšanu par nepatiesām, godu un cieņu aizskarošām, kā arī šo ziņu atsaukšanu.

Saskaņā ar Ogres rajona tiesas 2016.gada 3.novembra lēmumu, interneta portālā www.daugavasbalss.lv publicētajā rakstā „Populārā grupa „Bermudu divstūris” uzstājas vicemēra E.Helmaņa dārza ballītē” publicētās (izplatītās) ziņas tika atzītas par nepatiesām, godu un cieņu aizskarošām un SIA “Daugavas balss” atsauc šo rakstu.

2017.gada jūnijā notiek pašvaldību vēlēšanas, kas ir saspringts laiks gan esošajām amatpersonām, gan deputātu kandidātiem, gan mediju pārstāvjiem. Īpaši būtiski ir šajā laika periodā neaizskar personas ģimeni, jo īpaši bērnus.

Tāpēc 2017.gada 25.aprīlī sasauktajā preses konferencē es aicināju mediju vadību, redaktorus un žurnālistus šajā politiski saspringtajā un nozīmīgajā periodā neiesaistīt vēlēšanās iesaistīto amatpersonu un citu vēlēšanu kandidātu ģimenes un bērnus.

Izteiktais aicinājums bija mana brīvprātīgā gribas izpausme ar mērķi pasargāt gan savu, gan citu amatpersonu un deputātu kandidātu ģimenes priekšvēlēšanu periodā, bet nekādā veidā nav uzskatāma par centieniem kontrolēt medijus.

Kā redzams R.Millera video sižetā, uz ko atsaucas arī raksta autors, neviens no medijiem netika piespiests parakstīt šo vienošanos, kā arī citādi ietekmēts. Mediju pārstāvji, kas parakstīja vienošanos, to darīja brīvprātīgi

Mans aicinājums bija manis kā sabiedriski un pilsoniski aktīva cilvēka solis ar mērķi stiprināt mediju neatkarību un saturu. Ētikas normu ievērošana ir izšķiroši svarīga jebkura medijam, jo stiprina auditorijas ticamību tā radītajam saturam. Turklāt moderniem medijiem ir savi ētikas kodeksi un ar savu es mēģināju iniciēt sabiedrisku līgumu starp medijiem un sabiedrību un centies stiprināt mediju neatkarību un kvalitāti.

Analizējot katru no nepatiesajiem apgalvojumiem atsevišķi, varu norādīt, ka raksta virsraksts “**Ogres mēra vietnieks un vietējie žurnālisti vienojas neaizskart domi**”pats par sevi satur melīgus un nepatiesus apgalvojumus, jo tādas vienošanās nekad nav bijis un šāds notikums ir tikai žurnālista fantāzijas auglis. Izskaidroju, ka vienošanās tekstā Ogres novada dome vispār nav pieminēta, runa ir par vispārpieņemtiem ētikas standartiem un amatpersonu ģimenes locekļiem, bērniem un privāto dzīvi, kam nav nekādas saistības ar domes kā iestādes darbu.

Tekstā un radio ziņu izlaidumā “**Tādēļ īpašā preses konferencē Ogres mēra vietnieks žurnālistus aicināja parakstīt vienošanos viņu neaizskart.**”Izskaidroju, ka šis apgalvojums ir nepatiess un melīgs. Pie vienošanās tiek pieminēts, ka šī vienošanās nekādā gadījumā neietver apņemšanos pēc būtības nekritizēt amatpersonu vai amatpersonu statusa pretendentu rīcību, pieņemtos lēmumus vai izteikumus. Tieši otrādi – uzsvērts, ka visa līmeņa vēlētu vai ieceltu

amatpersonu darbība joprojām tiks pakļauta vissīkākajai uzmanībai, izpētei un kritikai no šo aicinājumu parakstījušo plašsaziņas līdzekļu puses. Vienošanās tekstā nav atrodams teksts, ka žurnālisti nedrīkstētu aizskart vai kritizēt mani, kā minēts publikācijā un radio sižetā, vēl vairāk – mans vārds tajā nav pat pieminēts vispār. Šādu aicinājumu nekad arī neesmu izteicis ne publiski, ne privāti un medija rīcībā nav un nevar būt pierādījumu, ka esmu kādu aicinājis parakstīt vienošanos ar aicinājumu neaizskart mani. Vienošanās tekstā ir runāts par vispārpieņemtiem ētikas standartiem, amatpersonu ģimenes locekļiem, bērniem un privāto dzīvi, kam acīmredzami nav nekādas saistības ar manis – Egila Helmaņa – aizskaršanu vai neaizskaršanu.

Tekstā un radio ziņu izlaidumā **“(..)tāda dokumenta parakstīšana ir centieni kontrolēt medijus.”** Izskaidroju, ka šāds apgalvojums ir nepatiess un melīgs. Dokumenta parakstīšana bija mans un mediju pārstāvju brīvprātīgas gribas akts. Dokumenta tekstā ir runāts par lietām, kuras minētas arī Latvijas žurnālistu asociācijas Ētikas kodeksā un tādā gadījumā jebkura medija Ētikas kodeksu ir jāuzskata par centienu to kontrolēt. Turklāt nekad – ne publiski, ne privāti – es neesmu izteicis apgalvojumu, ka vēlos kontrolēt medijus un medija rīcībā nav un nevar būt pierādījumu, kas apliecinātu, ka šādas darbības esmu veicis. Tieši pretēji – vienmēr esmu uzskatījis, ka medijiem jābūt maksimāli neatkarīgiem un amatpersonu jaukšanās to darbā ir nepieļaujama.

Tekstā un radio ziņu izlaidumā **“(..)Tas ir ārkārtīgi spēcīgs signāls tam, ka tiek meklēti veidi, kā reģionos medijus pakļaut vēl vairāk”.** Izskaidroju, ka šis apgalvojums ir nepatiess un melīgs. Dokumenta tekstā ir minētas vispārpieņemtas ētikas normas un runāts par amatpersonu ģimenēm un privāto dzīvi. Kā amatpersona un privātpersona vienmēr esmu uzskatījis, ka medijiem ir jākritizē amatpersonu darbība un nav un nevar būt pierādījumu, ka jebkad esmu meklējis veidus kā pakļaut reģionu medijus.

5. Tekstā un radio ziņu izlaidumā **„Īpašas attiecības ar medijiem izveidojušās arī Ogres novada domes priekšsēdētāja vietniekam Egilam Helmanim (Nacionālā apvienība).”** Kategoriski nepiekrītu šīm ziņām. Kā Ogres novada pašvaldības pārstāvis labprāt sadarbojos ar Ogres medijiem, regulāri sniedzot informāciju par domes darbiem, īstenojot pašvaldības funkcijas. Viens no Ogres novada pašvaldības domes uzdevumiem ir informēt sabiedrību, īpaši Ogres novada iedzīvotājus par pašvaldības darbu un pašvaldības brīvprātīgo iniciatīvu izpildi, ievērojot valsts un attiecīgās administratīvās teritorijas iedzīvotāju intereses.

6. Tekstā un radio ziņu izlaidumā **“(..)ogrēnieši, maksājot par komunālajiem pakalpojumiem, samaksā arī par vietējo mediju uzturēšanu”.** Izskaidroju, ka šis apgalvojums ir melīgs un nepatiess. Aicinu nekavējoties iesniegt pierādījumus, kas apstiprinātu to, ka ogrēnieši, maksājot par komunālajiem pakalpojumiem, samaksā arī par vietējo mediju uzturēšanu. Saņemto informāciju nekavējoties iesniegšu Valsts policijā, jo, pēc visa spriežot, žurnālista rīcībā nonākusi informācija par smagu krimināloziegumu. Taču kamēr neesmu ar šādu informāciju iepazīstināts, izskaidroju, ka Ogres novada pašvaldībā saskaņā ar domes deleģējumu lielāko komunālo pakalpojumu jomu nodrošina pašvaldības aģentūra “Ogres namsaimnieks”, kam savā darbībā ir pienākums rīkoties saskaņā ar normatīvajiem aktiem, tai skaitā komunālo pakalpojumu sniegšanā.

Sniedzot komunālos pakalpojumus, aprēķinos nevar iekļaut un arī netiek iekļauta samaksa par aģentūras publikācijām medijos.

Pašvaldības aģentūra “Ogres namsaimnieks” veic ar domes lēmumu tai deleģētos uzdevumus, tātad pilda pašvaldības funkcijas. Līdz ar to arī pašvaldības aģentūra kā pašvaldības veidotai iestādei ir pienākums informēt Ogres novada iedzīvotājus par savu darbību un veiktajām aktivitātēm. Šie izdevumi nav iekļaujami komunālo maksājumu aprēķinā, bet ir aģentūras administratīvie izdevumi.

Šādi apgalvojumi ir nepatiesi, kā arī godu un cieņu aizskaroši. Līdz ar to sniegtā informācija aizskar manu reputāciju, godu un cieņu, jo izplatītās ziņas satur informāciju, kas sabiedrībai rada negatīvu priekšstatu par mani. Neapšaubāmi šāda nepatiesu ziņu izplatīšana būtiski ietekmē manu reputāciju, ceļ neslavu gan kā privātpersonai, gan amatpersonai.

Likuma „Par presi un citiem masu informācijas līdzekļiem” 21.panta pirmajā daļā ir noteikts: „*Fiziskās vai juridiskās personas ir tiesīgas pieprasīt, lai masu informācijas līdzekļi atsauc par tām publicētās (pārraidītās) ziņas, ja tās neatbilst patiesībai. Citos goda un cieņas aizskaršanas gadījumos ir tiesības prasīt atvainošanos.*”. Tiesību doktrīnā pastāv uzskats, ka: „*Godu un cieņu aizskarošu ziņu izplatītājam ir jāpierāda izplatīto ziņu atbilstība īstenībai vai tās jāatsauc.*” (Bitāns A., Civillikuma komentāri. Saistību tiesības (1401.-2400.p.) prof. K.Torgāna vispārīgā zinātniskā redakcijā. Rīga: Mans īpašums, 2000., 637.lpp.). Arī Civillikuma 2352.¹ pants paredz: „*Katram ir tiesības prasīt tiesas ceļā atsaukt ziņas, kas aizskar viņa godu un cieņu, ja šādu ziņu izplatītājs nepierāda, ka tās atbilst patiesībai.*”. Esmu pārliecināts, ka Jūsu rīcībā nav un nevar būt ne informācija, nedz arī kādi pierādījumi, kas apliecinātu rakstā publicēto ziņu atbilstību patiesībai, jo tā ir nepatiesa.

Bez tam pie šī raksta interneta portālā ir pievienoti arī lasītāju komentāri, kuri neapšaubāmi ir iespaidojušies no rakstā publicētās nepatiesās informācijas, kas arī aizskar manu godu un cieņu. Vēršu Jūsu uzmanību uz to, ka 2015. gada 16. jūnijā Eiropas Cilvēktiesību tiesa pieņēma spriedumu lietā *Delfi pret Igauniju*, kurā atzina, ka interneta ziņu portāls ir atbildīgs par aizskarošiem un neslavu ceļošiem lietotāju komentāriem. Saskaņā ar šo spriedumu komentāri ir uzskatāmi par medija satura daļu, tādēļ atbildību par personas cieņas un goda aizskārumu tajos varēs prasīt arī no ziņu portāliem.

Daru zināmu, ka ja gadījumā nepatiesās un godu un cieņu aizskarošās ziņas netiks atsauktas un netiks publicēta atvainošanās, kā arī netiks izdzēsti godu un cieņu aizskarošie komentāri, būšu spiests savu tiesību aizsardzību meklēt tiesā, iesniedzot prasības pieteikumu par nepatieso, godu un cieņu aizskarošo ziņu atsaukšanu un morālā kaitējuma atlīdzināšanu.

Neskaidrību gadījumā, lūdzu sazināties pa tālruni 29471174.

Nēmot vērā visu iepriekš minēto un pamatojoties uz LR Civillikuma 2352¹.pantu, Likuma „Par presi un citiem masu informācijas līdzekļiem” 21.pantu,

I l ū d z u :

1. Nekavējoties atsaukt 2017.gada 28.aprīlī, pulksten 12.22 interneta portāla vietnē www.lsm.lv publicētajā rakstā “Ogres mēra vietnieks un vietējie žurnālisti vienojas neaizskart domi” un 2017.gada 28.aprīlī, pulksten 12:06 Latvijas radio 1 ziņu izlaidumā izplatītās nepatiesās ziņas un informāciju;
2. Publicēt tādā pašā šriftā, tajā pašā interneta portālā www.lsm.lv atvainošanos par nepatiesajām un godu un cieņu aizskarošajām ziņām, kā arī Latvijas radio 1 programmā tajā pašā laikā, kad nepatiesā informācija tika izplatīta, nolasīt atvainošanas par nepatiesajām un godu un cieņu aizskarošajām ziņām.
3. Dzēst pie raksta esošos „Ogres mēra vietnieks un vietējie žurnālisti vienojas neaizskart domi” godu un cieņu aizskarošos komentārus.

Pielikumā: Ogres novada plašsaziņas līdzekļu redaktoru un žurnālistu vienošanās – aicinājums apliecināta kopija uz vienas lapas.

Egils Helmanis

Ogrē, 2017.gada 28.aprīlī

